

Introducere în programare 2013 - 2014

Corina Forăscu
corinfor@info.uaic.ro

<http://profs.info.uaic.ro/~corinfor/teach/IntroP/>

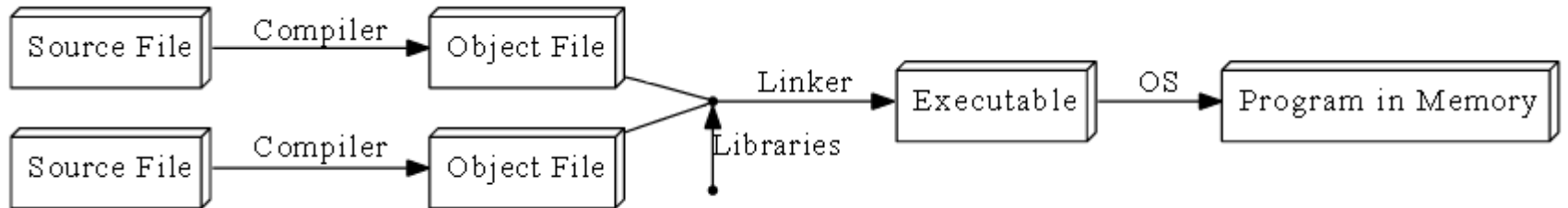
Curs 1: conținut

- Introducere în C++
- Tipuri de date fundamentale
- Caractere, cuvinte rezervate
- Variabile, expresii, asignări
- Operatori
- Expresii booleene, precedență
- Constante

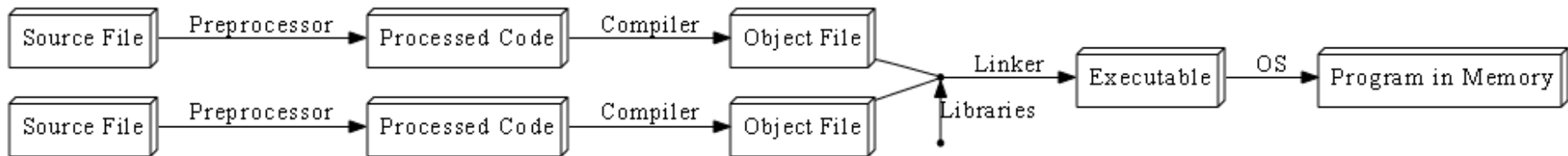
Program are

- De ce C/++
 - Puternic, flexibil (conversii)
 - structurat
 - Portabilitate (Windows, Apple, Linux, UNIX)
 - Eficient, elegant
 - Perspective în alte limbaje de programare
 - Limbaj al programatorului
- De ce VS - 1 (versus GCC - 2)
 1. IDE (Integrated Development Environment): Microsoft Visual Studio:
 1. GUI based: editor mai atractiv si sugestiv
 2. verifica sintaxa
 3. debugger
 2. GCC (the GNU Compiler Collection): compilator la linia de comanda: mediul Linux cu compilatorul g++
 1. mai rapid, mai ales pt. programe de dimensiuni reduse
 2. compilează mai repede

Compilare

- În C++:

http://en.cppreference.com/w/cpp/language/translation_phases

Primul program (1)

```
/*  
 * first program in C++  
 */
```

```
1. #include <iostream>
```

```
2. int main ()
```

```
3. {
```

```
4. std::cout << "Primul test 1, 2, 3. ";
```

```
5. std::cout << "functioneaza.. \n";
```

```
6. return 0;
```

```
7. }
```

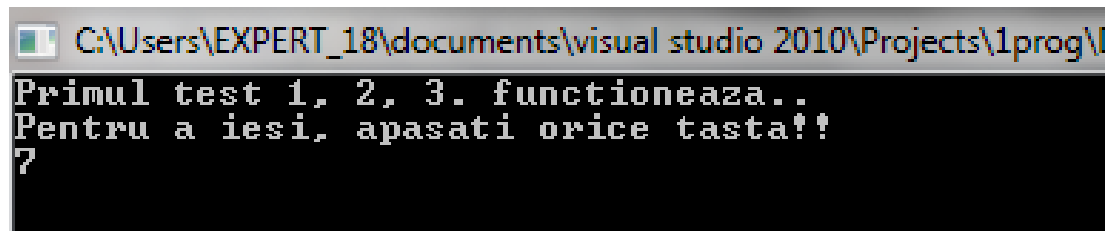
Primul program (1-ieşire)

Primul test 1, 2, 3. functioneaza..

Primul program

```
/*  
 * first program in C++  
 */
```

```
1.  #include <iostream>  
2.  using namespace std;  
  
3.  int main ()  
4.  {  
5.      cout << "Primul test 1, 2, 3. ";  
6.      cout << "functioneaza.. \n";  
7.      char c;  
8.      cout << "Pentru a iesi, apasati orice tasta!!\n";  
9.      cin >> c;  
10.     return 0;  
11. }
```


A screenshot of a Windows command prompt window. The title bar shows the file path: C:\Users\EXPERT_18\documents\visual studio 2010\Projects\1prog\I. The command prompt displays the output of the program: "Primul test 1, 2, 3. functioneaza.." followed by a new line, "Pentru a iesi, apasati orice tasta!!" followed by another new line, and then a question mark "?" which is the character entered by the user.

Forma unui program C++

```
/*comentariu; el nu influențează programul */
```

```
//directive preprocesare
```

```
    #include <biblioteci> (Input/output, math, strings, ...)
```

```
    #define
```

```
//declarații ale variabilelor
```

```
    tipuri utilizator;
```

```
    Variabile;
```

```
    Funcții;
```

```
....
```

```
//funcția principală
```

```
    int main()
```

```
    {
```

```
    }
```

```
// definirea funcțiilor utilizator
```

```
.....
```

```
return 1;}
```

```
    //aici se încheie programul
```


Elementele fundamentale C/++

- **Expresii** – formate din
 - **Date** reprezentate prin
 - Variable
 - Constante
 - **Operatori**
- caracterizate de
 - Tip
 - Nume
 - Valoare
 - Clasă de memorare

Tip de date

- Domeniul tipului (colecția de obiecte) – **mulțime de valori** pentru care s-a adoptat un anumit **mod de reprezentare** în memorie
- Operațiile tipului
- Categoriile de tipuri de date:
 - Tipuri de date standard
 - Tipuri de date structurate de nivel jos
 - Operațiile la nivel de componentă
 - Tipuri de date de nivel înalt
 - Operațiile implementate de algoritmi utilizator

Tipuri de date standard

- Tipuri caracter: tipurile **char**, **signed char**, **unsigned char**
- Tipuri întregi: tipurile caracter, întregi cu semn, întregi fără semn, tipurile enumerare
- Tipuri reale: tipurile întregi și tipurile flotante reale
- Tipuri aritmetice: tipurile întregi și cele flotante
- Tipuri de bază: caracter, întregi cu și fără semn, flotante
- Tipul void: desemnează o mulțime vidă

Tipuri de date

NUME TIP	DIMENSIUNE ÎN BITI	DOMENIU
unsigned char	8	0..255
char	8	-128..127
signed char	8	-128..127
unsigned int	16	0..65535
short int, signed int	16	-32768..32767
int	16	-32768..32767
unsigned long	32	0..4.294.967.295
long, (signed) long int	32	-2.147.483.648..2.147.483.647
float	32	Şase zecimale exacte
double	64	Zece zecimale exacte
long double	80	Zece zecimale exacte

Echivalențe între tipurile de date

<code>signed short int</code>	<code>≡</code>	<code>short</code>
<code>unsigned short int</code>	<code>≡</code>	<code>unsigned short</code>
<code>signed int</code>	<code>≡</code>	<code>int</code>
<code>unsigned int</code>	<code>≡</code>	<code>unsigned</code>
<code>signed long int</code>	<code>≡</code>	<code>long</code>
<code>unsigned long int</code>	<code>≡</code>	<code>unsigned long</code>

Tipuri de date derivate

- Se construiesc din obiecte, funcții și tipuri incomplete:
 - tipul *tablou* de T (elementele de tip T)
 - tipul *structură*
 - tipul *uniune*
 - tipul *funcție*, derivat din tipul returnat T și numărul și tipurile parametrilor (funcție ce returnează T)
 - Tipul *pointer*, derivat dintr-un tip referențiat (tip funcție, tip obiect, tip incomplet). Valorile tipului pointer sunt referințe la o entitate de tipul referențiat (pointer la T)
- *Tipuri scalare*: tipurile aritmetice și tipul pointer
- *Tipuri agregat*: tablouri și structuri
- Un tablou de dimensiune necunoscută, o structură sau uniune cu conținut necunoscut sunt tipuri incomplete

Caractere

- **Litere:**

A B C D ... X Y Z
a b c d ... x y z

- **Cifre:**

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

- **Alte caractere:**

+ - * / ^ \ () [] { } = != <>
' " \$, ; : % ! & ? _ # <= >= @

- **Caractere spațiu:** backspace, horizontal tab,
vertical tab, form feed, carriage return

Convenții lexicale

- Tokeni:
 - Cuvinte cheie (*Keywords*)
 - Identificatori : **bun**, **_bun**, **bun1** VS **.rau**, **1rau**, **rau!**
 - **ALL_CAPS** pentru constante
 - **lowerToUpper** pentru variabile, cu nume cât mai sugestive
 - Literali (constante): întregi, flotați, logici, caracter, șir caractere, secvențe escape
 - Semne de punctuație și separatori: ! % ^ & * () - + = { } | ~ [] \ ; ' : " < > ? , . / #
 - Operatori: aritmetici, logici, in-/decrementare, atribuire, relaționali, logici pe biți, dimensiune, condiționali, logici, de conversie
- Comentarii: /* ...mai multe rânduri*/
//...pe același rând

Cuvinte cheie (rezervate) C++

auto	const	double	float	int	short	struct	unsigned
break	continue		else	for	long	signed	switch void
case	default	enum	goto	register	sizeof	typedef	volatile
char	do	extern	if	return	static	union	while

C

asm	dynamic_cast	namespace	reinterpret_cast	try
bool	explicit new	static_cast	typeid	
catch	false	operator	template	typename
class	friend	private	this	using
const_cast		inline	public	throw virtual
delete	mutable	protected	true	wchar_t

C++

and	bitand	compl	not_eq	or_eq	xor_eq
and_eq	bitor		not	or	xor

<http://en.cppreference.com/w/cpp/keyword>

Caractere speciale

Secvența Escape	Caracter
<code>\b</code>	Backspace
<code>\t</code>	Tab orizontal
<code>\v</code>	Tab vertical
<code>\n</code>	Linie nouă
<code>\f</code>	Pagina nouă – formfeed
<code>\r</code>	Început de rând
<code>\”</code>	Ghilimele
<code>\’</code>	Apostrof
<code>\\</code>	Backslash
<code>\?</code>	Semnul întrebării
<code>\a</code>	Alarmă

Variabile

- Forma unei declarații:

tip variabila;

tip var1, var2, ..., varn;

tip variabila = expresie_constanta;

- *Variabile globale*: declararea lor se face la începutul programului, în afara oricărei funcții.
- *Variabile locale*: declararea se face în corpul funcției, la început.

```
char c;;  
signed char sc;;
```

```
int a,b;;  
a = b = 5;;
```

```
int i;  
int suma = 0;;  
long j;
```

```
float x1,,x2, x3;;  
float pi = 3.14;;  
double y;;
```

Asignare

- La execuție:
 - Lvalues (left-side) & Rvalues (right-side)
 - Lvalues variabile
 - Rvalues expresie
 - exemplu:
distance = rate * time;
Lvalue: "distance,,
Rvalue: "rate * time"
 - Contraexemple pt Lvalue: 5+5, "str", const int i
 - Compatibilitate
 - Conversii

Constante întregi

- Octale: au prefixul 0 (zero)
 $032 = 26$ $077 = 63$
- Hexazecimale: au prefixul 0x sau 0X
 $0x32 = 50$ $0x3F = 63$
- Întregi “long”: au sufixul l sau L
 $2147483647L$ $0xaf9Fl = 44959$
- Întregi “unsigned” au sufixul u sau U
 $345u$ $0xffffu = 65535$
- Caractere între apostrof: ‘A’, ‘+’, ‘n’
- Caractere în zecimal: 65, 42
- Caractere în octal: ‘\101’, ‘\52’
- Caractere în hexazecimal: ‘\x41’, ‘\x2A’
- Caractere speciale – secvențe escape

Operații și funcții pentru tipurile întregi

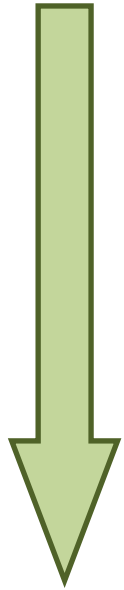
- Operații pentru tipurile întregi:

`+` `-` `*` `/` `%` `==` `!=` `<` `<=` `>`
`>=` `++` `--`

- Funcții:

- cele de la tipul flotant
- cele din biblioteca `<ctype.h>`: `tolower`, `toupper`, `isalpha`, `isalnum`, `isctrl`, `isdigit`, `isxdigit`, `islower`, `isupper`, `isgraph`, `isprint`, `ispunct`, `isspace`

Operatori

Clasa de operatori	Operatori	Asociativitate
Unari	- (unar) ++ --	de la dreapta la stânga
Multiplicativi	* / %	de la stânga la dreapta
Aditivi	+ -	de la stânga la dreapta
Atribuire	=	de la dreapta la stânga
Relationali	< <= > >=	de la stânga la dreapta
De egalitate	== !=	de la stânga la dreapta
Atribuire si aritmetici binari	= *= /= %= += -=	de la dreapta la stânga

Operatorii ++ și --

- Se aplică doar unei expresii ce desemnează un obiect din memorie (L-value):

Expresie:	++i	i++	--i	i--
Valoare	i+1	i	i-1	i
i după evaluare	i+1	i+1	i-1	i-1

++5 -- (k+1) ++i++ nu au sens
(++i)++ ok

Tipul flotant (real)

- **float**

- Numere reale în simplă precizie
- **sizeof(float) = 4**
- $10^{-37} \leq \text{abs}(f) \leq 10^{38}$
- 6 cifre semnificative

- **double**

- Numere reale în dublă precizie
- **sizeof(double) = 8**
- $10^{-307} \leq \text{abs}(f) \leq 10^{308}$
- 15 cifre semnificative

Tipul flotant (real)

- **long double**

- Numere reale în “extra” dublă precizie

- **sizeof(long double) = 12**

- $10^{-4931} \leq \text{abs}(f) \leq 10^{4932}$

- 18 cifre semnificative

- Limitele se găsesc în **<float.h>**

- Operații: **+ - * / == != < <= > >=**

Constante reale

- Constantele reale sunt implicit **double**

125.435 1.12E2 123E-2 .45e+6 13. .56

- Pentru a fi **float** trebuie sa aiba sufixul **f** sau **F**

.56f 23e4f 45.54E-1F

- Pentru **long double** trebuie sa aibă sufixul **l** sau **L**

123.456e78L

Funcții

(în biblioteca <math.h>)

sin	cos	tan
asin	acos	atan
sinh	cosh	tanh
exp	log	log10
pow	sqrt	ceil
floor	fabs	
ldexp	frexp	
modf	fmod	

Date booleene (logice)

- Tipul **bool**
- Domeniul de valori: {**false**, **true**}
- **false** = 0
- **true** = 1 dar și orice întreg nenul
- Operații: **!** **&&** **||** **==** **!=**
- Declarații posibile:

```
bool x = 7;    // x devine "true"  
int y = true;  // y devine 1
```

Expresii logice

expresie_relationala ::=

expr < expr / expr > expr

/ expr <= expr / expr >= expr

/ expr == expr / expr != expr

expresie_logica ::=

! expr

/ expr || expr

/ expr && expr

Valoarea expresiilor relaționale

$a-b$	$a < b$	$a > b$	$a \leq b$	$a \geq b$	$a == b$	$a != b$
positiv	0	1	0	1	0	1
zero	0	0	1	1	1	0
negativ	1	0	1	0	0	1

Valoarea expresiilor logice ||

exp1	exp2	exp1 exp2
<> 0	nu se evaluează	1
= 0	se evaluează	1, dacă exp2 <> 0 0, dacă exp2 = 0

Valoarea expresiilor logice &&

exp1	exp2	exp1 && exp2
= 0	nu se evaluează	0
<> 0	se evaluează	1, dacă exp2 <> 0 0, dacă exp2 = 0

Exemple

- O condiție de forma $a \leq x \leq b$ se scrie în limbajul C++:

```
(x >= a) && (x <= b)
```

```
(a <= x) && (x <= b)
```

- O condiție de forma $a > x$ sau $x > b$ se scrie în limbajul C++:

```
(x < a) || (x > b)
```

```
!(x >= a && x <= b)
```

Tipul **void**

- Conversia în tip **void** a unei expresii semnifică faptul că valoarea sa este ignorată
- Utilizat pentru tipul `pointer`; nu se face controlul tipului la un pointer de tip **void**
- Utilizat pentru funcții fără valoare returnată sau pentru funcții fără parametri
- Este un tip incomplet ce nu poate fi completat